

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนก่อนและหลังได้รับเลือกตั้ง ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม สามารถนำเสนอประเด็นและรายละเอียดของผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
2. ความคิดเห็นของประชาชนต่อลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนก่อนและหลังได้รับเลือกตั้งในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
3. รูปแบบและลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนก่อนและหลังได้รับเลือกตั้งในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
4. กลยุทธ์ที่ใช้ปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนก่อนและหลังได้รับเลือกตั้งในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
5. ผลที่ตามมาจากปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนก่อนและหลังได้รับเลือกตั้งในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

1. ข้อมูลทั่วไปของอำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม

1.1 ประวัติความเป็นมา

อำเภอเมืองมหาสารคาม ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2443 ระยะเวลาเริ่มแรกมีลักษณะเป็นอำเภอแฝด คือด้านตะวันออก เรียกว่า อำเภออุทัยสารคาม ด้านตะวันตก เรียกว่า อำเภอประจิมสารคาม พ.ศ. 2460 เปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอตลาด พ.ศ. 2486 เปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอเมือง มหาสารคาม จนถึงปัจจุบัน

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2433-2453 ในรัชสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการเปลี่ยนแปลงเมืองต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักร ให้นำชื่อเมืองที่ยุบไปตั้งอำเภอใหม่ สำหรับอำเภอประจิมสารคาม ก็ถูกย้ายที่ว่าการอำเภอไปตั้งที่ริมหนองบ่อให้ชื่อว่า “อำเภอท่าขอนยาง” ต่อมาปี พ.ศ. 2460 อำเภออุทัยสารคาม ได้เปลี่ยนชื่ออำเภอเป็นอำเภอตลาด ครั้นถึงปี พ.ศ. 2486 รัฐบาลมีนโยบายให้เรียนชื่อ

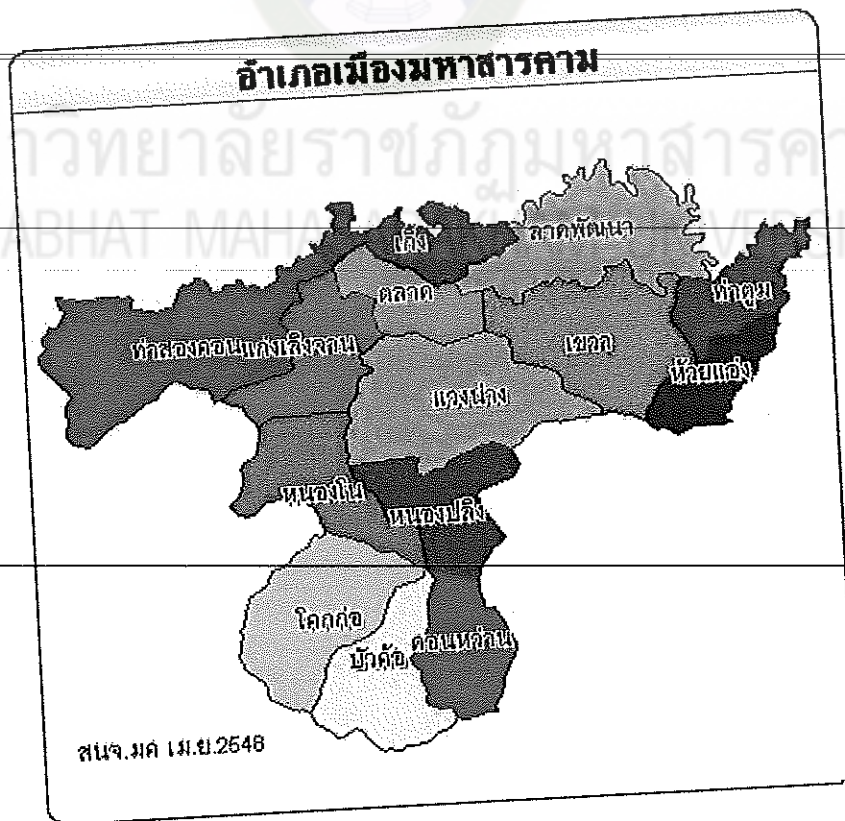
อำเภออินเป็นสถานที่ตั้งศาลากลางจังหวัดให้มีคำว่าเมืองอยู่ด้วย อำเภอตลาด จึงเปลี่ยนเป็น “อำเภอเมืองมหาสารคาม” ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ปัจจุบัน (2548) มี นายภิเชก วัฒนมงคล เป็น นายอำเภอเมืองมหาสารคาม คนที่ 30

1.2 ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอเมืองมหาสารคามตั้งอยู่ทางตอนกลาง ก่อนไปทางทิศตะวันออกของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอกันทรวิชัย
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอหนองฮี (จังหวัดกาฬสินธุ์) อำเภอจังหาร
 อำเภอเมืองร้อยเอ็ด อำเภอศรีสมเด็จ (จังหวัดร้อยเอ็ด) และอำเภอแกดำ
 ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภาวาปีปทุม
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบรบือและอำเภอโกสุมพิสัย

แผนภาพที่ 1 แผนที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

1.3 การปกครองส่วนท้องถิ่น

อำเภอเมืองมหาสารคาม ประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 15 แห่ง แยกเป็นเทศบาล 2 แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองมหาสารคาม และเทศบาลตำบลเวียงน้ำ และองค์การบริหารส่วนตำบล 13 แห่ง ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายในการศึกษาในครั้งนี้ ดังมีรายชื่อปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่อำเภอเมือง มหาสารคาม
จำแนกตามองค์การบริหารส่วนตำบล

ลำดับที่	อบต.	ขนาด	ตั้งเมื่อ พ.ศ.	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)		
					ชาย	หญิง	รวม
1	แก่ง	เล็ก	2539	19.17	3,421	3,208	6,629
2	แก่งเลิงจาน	เล็ก	2539	34.85	3,474	3,733	7,207
3	เขวา	เล็ก	2539	52.40	7,579	7,596	15,175
4	โคกก่อ	เล็ก	2539	54.14	3,963	3,987	7,923
5	คอนหว่าน	เล็ก	2540	23.00	2,324	2,372	4,695
6	ท่าตูม	เล็ก	2540	20.15	2,605	2,552	5,157
7	ท่าสองคอน	เล็ก	2540	117.45	6,062	6,372	12,434
8	บัวก่อ	เล็ก	2540	29.80	2,645	2,613	5,258
9	ลาดพัฒนา	เล็ก	2539	58.00	3,400	3,344	6,744
10	เวียงน้ำ	เล็ก	2539	47.00	3,544	3,860	7,404
11	หนองโน	เล็ก	2540	25.38	2,753	2,947	5,700
12	หนองปลิง	เล็ก	2540	18.95	2,399	2,476	4,875
13	ห้วยแอ่ง	เล็ก	2540	17.79	1,701	1,803	3,504
รวม					45,870	46,863	92,705

ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2554.

2. ความคิดเห็นของประชาชนต่อลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่าง
นักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชน ก่อนและหลังได้รับเลือกตั้งในเขตพื้นที่อำเภอเมือง
จังหวัดมหาสารคาม

ผลการศึกษาในประเด็นดังกล่าวนี้ เป็นการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนผู้มี
สิทธิเลือกตั้งต่อลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองก่อนและหลังได้รับเลือกตั้ง โดยใช้
แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ซึ่งผลสามารถแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนผู้
แบบสอบถาม จำนวน 390 คนในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ เพศ อายุ
และระดับการศึกษา ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
-ชาย	200	51.28
-หญิง	190	48.72
รวม	390	100.00
อายุ		
-18-25 ปี	20	5.13
-26-35 ปี	35	8.97
-36-45 ปี	155	39.74
-45 ปีขึ้นไป	180	46.15
รวม	390	100.00

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
-ประถมศึกษา	200	51.28
-มัธยมศึกษาตอนต้น/ปวช.	105	26.92
-มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส./อนุปริญญา	65	16.67
-ปริญญาตรีขึ้นไป	20	5.13
รวม	390	100.00

จากตาราง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 51.28 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 48.72 ส่วนมาก มีอายุ 45 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 46.15 รองลงมา มีอายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.74 มีอายุระหว่าง 26-35 ปี และมีอายุระหว่าง 18-25 ปีตามลำดับ และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากจบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 51.28 รองลงมาจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือปวช. คิดเป็นร้อยละ 26.92 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวส.หรืออนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 16.67และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.13

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ก่อนและหลังการเลือกตั้ง

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมือง ท้องถิ่นกับประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ก่อนและหลังการเลือกตั้ง ผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบของตาราง โดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังปรากฏในตารางที่ 3-4

ตารางที่ 3 ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อ ลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนก่อนการเลือกตั้ง

(n=390)

ลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง ระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับ ประชาชนก่อนได้รับเลือกตั้ง	ระดับความคิดเห็น (%)					\bar{X}	S.D
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
1.นักการเมืองท้องถิ่นออกพบปะ เยี่ยมเยียนประชาชนในพื้นที่	30.8 (120)	51.8 (202)	5.1 (20)	9.5 (37)	2.8 (11)	3.98	.99
2. นักการเมืองท้องถิ่นเข้าร่วม กิจกรรมในพื้นที่ เช่น งานบวช งาน แต่งงาน บุญประเพณีต่าง ๆ เป็นต้น	23.6 (92)	59.0 (230)	7.2 (28)	5.1 (20)	5.1 (20)	3.91	.98
3. นักการเมืองท้องถิ่นเป็นตัวแทน ประชาชนในด้านต่าง ๆ เช่น การ ติดต่อประสานงานกับคนภายนอก หรือหน่วยงานภายนอก เป็นต้น	21.0 (82)	48.5 (189)	16.9 (66)	7.2 (28)	6.4 (25)	3.70	1.07
4. นักการเมืองท้องถิ่นให้ความ ช่วยเหลือประชาชนหรือเป็นที่พึ่ง ประชาชนในยามเดือดร้อนใน ลักษณะ “ใจถึง พึ่งได้”	23.1 (90)	46.4 (181)	16.9 (66)	6.7 (26)	6.9 (27)	3.72	1.10
5.นักการเมืองท้องถิ่นเป็นที่ปรึกษา หรือให้คำแนะนำ กับประชาชนใน พื้นที่	21.8 (85)	55.1 (215)	12.6 (49)	4.1 (16)	6.4 (25)	3.82	1.02
6. นักการเมืองท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุนการรวมกลุ่ม หรือเข้า ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการรวมกลุ่ม ในพื้นที่	16.2 (63)	31.3 (122)	23.1 (90)	7.4 (29)	22.1 (86)	3.12	1.38

ลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง ระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับ ประชาชนก่อนการเลือกตั้ง	ระดับความคิดเห็น (%)					\bar{X}	S.D
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
7. นักการเมืองท้องถิ่นบริจาคเงิน หรือสิ่งของช่วยเหลือสาธารณกุศล เช่น บริจาคเงินหรือสิ่งของให้กับ วัด โรงเรียน หรือกลุ่มต่าง ๆ ใน พื้นที่	30.8 (120)	40.0 (156)	14.1 (55)	10.3 (40)	4.9 (19)	3.81	1.12
8. นักการเมืองท้องถิ่นหาเสียงกับ ประชาชน ในลักษณะการเข้าถึงตัว หรือเคาะประตูบ้าน	17.4 (68)	62.6 (244)	6.2 (24)	8.5 (33)	5.4 (21)	3.78	1.00
9. นักการเมืองท้องถิ่นโฆษณาหา เสียงกับประชาชนในโดยใช้สื่อ โฆษณา เช่น แผ่นป้าย แผ่นพับ ใบปลิว หรือรถโฆษณาตามหมู่บ้าน ต่าง ๆ	14.1 (55)	24.6 (96)	15.4 (60)	38.5 (150)	7.4 (29)	2.99	1.22
10. นักการเมืองท้องถิ่นเปิดเวที ปราศรัยหาเสียงตามหมู่บ้าน	13.6 (53)	53.3 (208)	22.6 (88)	4.1 (16)	6.4 (25)	3.63	.98
11. นักการเมืองท้องถิ่นกระตุ้นให้ ประชาชนในพื้นที่ ตระหนักในการ ไปใช้สิทธิเลือกตั้งนักการเมืองใน ระดับท้องถิ่น	6.2 (24)	61.0 (238)	0.5 (2)	10.3 (40)	22.1 (86)	3.19	1.34
12. นักการเมืองท้องถิ่นใช้เงินซื้อ เสียงหรืออามิสสินจ้าง เพื่อจูงใจให้ ไปลงคะแนน	6.2 (24)	17.4 (68)	51.0 (199)	20.5 (80)	4.5 (19)	2.99	.91
รวมเฉลี่ย						3.56	1.09

จากตาราง พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคามได้แสดงความคิดเห็นต่อลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนก่อนได้รับเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับที่เห็นด้วย ค่าเฉลี่ย 3.59 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.09 แต่เมื่อพิจารณาลักษณะในแต่ละข้อ ปรากฏผลดังนี้

1) ลักษณะออกพบปะ เยี่ยมเยียนประชาชนในพื้นที่ของนักการเมืองท้องถิ่นก่อนได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.8 รองลงมาได้แก่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 30.8 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .99

2) ลักษณะเข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่ เช่น งานบวช งานแต่ง งานบุญประเพณีต่าง ๆ เป็นต้น ของนักการเมืองท้องถิ่นก่อนได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมาได้แก่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 23.6 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .98

3) ลักษณะการอาสาประชาชนในการทำงานด้านต่าง ๆ เช่น การติดต่อประสานงานกับคนภายนอก หรือหน่วยงานภายนอก เป็นต้น ของนักการเมืองท้องถิ่นก่อนได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมาได้แก่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 23.6 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.07

4) ลักษณะการให้ความช่วยเหลือประชาชนหรือเป็นที่พึ่งประชาชนในยามเดือดร้อน ในลักษณะ “ใจถึง พึ่งได้” ของนักการเมืองท้องถิ่นก่อนได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมาได้แก่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 23.1 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.10

5) ลักษณะการเป็นที่ปรึกษา หรือให้คำแนะนำ กับประชาชนในพื้นที่ของนักการเมืองท้องถิ่นก่อนได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.1 รองลงมาได้แก่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 21.8 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.02

6) ลักษณะการส่งเสริม สนับสนุนการรวมกลุ่ม หรือเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการรวมกลุ่มในพื้นที่ของนักการเมืองท้องถิ่นก่อนได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.3 รองลงมาได้แก่ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 23.1 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.38

7) ลักษณะการส่งเสริม สนับสนุนการรวมกลุ่ม หรือเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการรวมกลุ่มในพื้นที่ของนักการเมืองท้องถิ่นก่อนได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.3 รองลงมาได้แก่ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 23.1 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.38

8) ลักษณะการหาเสียงกับประชาชน ในลักษณะการเคาะประตูบ้านของนักการเมืองท้องถิ่นก่อนได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.6 รองลงมาได้แก่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 17.4 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.00

9) ลักษณะการโฆษณาหาเสียงกับประชาชนในโดยใช้สื่อโฆษณา เช่น แผ่นป้าย แผ่นพับ ใบปลิว และรถโฆษณาตามหมู่บ้านต่าง ๆ ในพื้นที่ของนักการเมืองท้องถิ่นก่อนได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.6 รองลงมาได้แก่ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 15.4 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.22

10) ลักษณะการส่งเสริม สนับสนุนการรวมกลุ่ม หรือเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการรวมกลุ่มในพื้นที่ของนักการเมืองท้องถิ่นก่อนได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.3 รองลงมาได้แก่ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 23.1 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.38

11) ลักษณะกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่ ตระหนักในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง นักการเมืองในระดับท้องถิ่นของนักการเมืองท้องถิ่นก่อนได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.3 รองลงมาได้แก่ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 22.1 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.34

12) ลักษณะการใช้เงินซื้อเสียงหรืออามิสสินจ้าง เพื่อจูงใจให้ไปลงคะแนนของนักการเมืองท้องถิ่นก่อนได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความเห็นไม่แน่ใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.0 รองลงมาได้แก่ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 20.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .91

ตารางที่ 4 ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนหลังได้รับเลือกตั้ง (n=390)

ลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนก่อนการเลือกตั้ง	ระดับความคิดเห็น (%)					\bar{X}	S.D
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
1. นักการเมืองท้องถิ่นใช้นโยบายที่หาเสียงไว้กับประชาชนในพื้นที่มาปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรม	26.4 (103)	43.3 (169)	13.8 (54)	13.6 (53)	2.8 (11)	3.78	1.07
2. นักการเมืองท้องถิ่นออกพบปะ เยี่ยมเยียนประชาชนอย่างสม่ำเสมอ	20.5 (80)	50.3 (196)	11.0 (46)	8.2 (32)	9.2 (36)	3.65	1.17
3. นักการเมืองท้องถิ่นเป็นตัวแทนของประชาชนในการเสนอปัญหา ความต้องการของประชาชนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	15.9 (62)	43.8 (171)	20.0 (78)	10.8 (42)	9.5 (37)	3.46	1.16
4. นักการเมืองท้องถิ่นเข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่ เช่นงานบวช งานแต่ง งานบุญประเพณี งานกีฬา เป็นต้น	20.5 (80)	41.3 (161)	16.9 (66)	14.4 (56)	6.9 (27)	3.54	1.17
5. นักการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้นำประชาชนในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในด้านต่างๆ	19.5 (76)	47.7 (186)	15.1 (59)	8.7 (34)	9.0 (35)	3.60	1.16

ลักษณะปฏิสัมพันธ์ทาง การเมืองระหว่างนักการเมือง ท้องถิ่นกับประชาชนก่อนการ เลือกตั้ง	ระดับความคิดเห็น (%)					\bar{X}	S.D
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
6. นักการเมืองท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุนการรวมกลุ่ม เช่น กลุ่มอาชีพ กลุ่มเยาวชน เป็นต้น	14.6 (57)	26.9 (105)	23.1 (90)	13.3 (52)	22.1 (86)	2.99	1.37
7. นักการเมืองท้องถิ่นให้ คำปรึกษา แนะนำประชาชนใน ด้านต่างๆ	24.1 (94)	40.0 (156)	14.1 (55)	13.8 (54)	7.9 (31)	3.58	1.22
8. นักการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้ ประสานงานกับคนภายนอก หรือหน่วยงานภายนอกเพื่อนำ งบประมาณมาพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น	16.9 (66)	57.7 (225)	6.2 (24)	13.8 (54)	5.4 (21)	3.67	1.08
9. นักการเมืองท้องถิ่นเป็นที่พึ่ง ประชาชนเมื่อยามประสบความ เดือดร้อนในลักษณะ “ใจถึง พื้งได้”	19.2 (75)	16.7 (65)	22.8 (89)	34.4 (134)	6.9 (27)	3.13	1.27
10. นักการเมืองท้องถิ่นบริจาค เงินหรือสิ่งของช่วยเหลือสา ธารณกุศล เช่น วัด โรงเรียน หรือกลุ่มต่าง ๆ ในพื้นที่	13.6 (53)	52.1 (203)	69.0 (69)	4.1 (16)	12.6 (49)	3.50	1.16
รวมเฉลี่ย						3.49	1.18

จากตาราง พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคามได้แสดงความคิดเห็นต่อลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนหลังได้รับเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับที่ไม่แน่ใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.18 แต่เมื่อพิจารณาถึงลักษณะในแต่ละข้อ ปรากฏผลดังนี้

- 1) ลักษณะการใช้นโยบายที่หาเสียงไว้กับประชาชนในพื้นที่มาปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นหลังได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.3 รองลงมาได้แก่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 26.4 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.07
- 2) ลักษณะการออกพบปะ เยี่ยมเยียนประชาชนอย่างสม่ำเสมอของนักการเมืองท้องถิ่นหลังได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.3 รองลงมาได้แก่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 20.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.17
- 3) ลักษณะการเป็นตัวแทนของประชาชนในการเสนอปัญหา ความต้องการของประชาชนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของนักการเมืองท้องถิ่นหลังได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาได้แก่ ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 20.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.26
- 4) ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่ เช่นงานบวช งานแต่ง งานบุญประเพณี งานกีฬา เป็นต้นของนักการเมืองท้องถิ่นหลังได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมาได้แก่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 20.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.17
- 5) ลักษณะการเป็นผู้นำประชาชนในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในด้านต่างๆ ของนักการเมืองท้องถิ่นหลังได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.7 รองลงมาได้แก่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 19.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.16
- 6) ลักษณะส่งเสริม สนับสนุนการรวมกลุ่ม เช่นกลุ่มอาชีพ กลุ่มเยาวชน เป็นต้นของนักการเมืองท้องถิ่นหลังการเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.9 รองลงมาได้แก่ ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 23.1 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.37

7) ลักษณะการให้คำปรึกษา แนะนำประชาชนในด้านต่างๆของนักการเมืองท้องถิ่น หลังได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาได้แก่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 24.1 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.22

8) ลักษณะการเป็นผู้ประสานงานกับคนภายนอกหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อนำงบประมาณมาพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของนักการเมืองท้องถิ่นหลังการเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.7 รองลงมาได้แก่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 16.9 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.08

9) ลักษณะการเป็นที่พึ่งประชาชนเมื่อยามประสบความเดือดร้อนในลักษณะ “ใจถึง ฟ้าถึง” ของนักการเมืองท้องถิ่นหลังได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความไม่เห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงมาได้แก่ ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 22.8 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.27

10) ลักษณะการบริจาคเงินหรือสิ่งของช่วยเหลือสาธารณกุศล เช่น วัด โรงเรียนหรือกลุ่มต่าง ๆ ในพื้นที่ ของนักการเมืองท้องถิ่นหลังได้รับเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.1 รองลงมาได้แก่ ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 69.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.16

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนก่อนและหลังได้รับเลือกตั้งในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะเหล่านี้ เป็นการสังเคราะห์จากข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยข้อเสนอแนะสามารถนำเสนอในรูปแบบของตาราง โดยใช้ค่าความถี่ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความถี่ของข้อเสนอแนะของประชาชนต่อลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่าง
 นักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชน ก่อนและหลังได้รับเลือกตั้งในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัด
 มหาสารคาม

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ควรออกพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนให้มากขึ้น	185
2. ควรมีบทบาทในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมากยิ่งขึ้น	156
3. ควรเป็นผู้กระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองมากยิ่งขึ้น	120
4. ควรสนับสนุนและให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มของประชาชนให้มากขึ้น	103
5. ควรแก้ไขปัญหาให้ครอบคลุมทุกด้าน	150
6. ควรมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบได้	88
7. ควรให้ความสำคัญแก่ประชาชนในการร่วมตัดสินใจทำกิจกรรมต่างๆ	76
8. ควรทำตามนโยบายที่เสนอต่อประชาชนเมื่อได้รับการเลือกตั้ง	170
9. ควรมีความรู้เรื่องบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติงานของตน	165
10. ควรมีการปฏิบัติต่อประชาชนในชุมชนอย่างเท่าเทียมไม่แบ่งพรรคพวก	145

จากตาราง พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองได้ให้ข้อเสนอแนะต่อลักษณะ
 ปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนก่อนและหลังได้รับเลือกตั้ง
 โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย 5 อันดับแรก ดังนี้ ควรออกพบปะเยี่ยมเยียน
 ประชาชนให้มากขึ้น ความถี่เท่ากับ 185 รองลงมาได้แก่ ควรทำตามนโยบายที่เสนอต่อ
 ประชาชนเมื่อได้รับการเลือกตั้ง ความถี่เท่ากับ 170 ควรมีความรู้เรื่องบทบาทหน้าที่และการ
 ปฏิบัติงานของตน ความถี่เท่ากับ 165 ควรมีบทบาทในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมากยิ่งขึ้น
 ความถี่เท่ากับ 156 และควรมีการปฏิบัติต่อประชาชนในชุมชนอย่างเท่าเทียมไม่แบ่งพรรคพวก
 ความถี่เท่ากับ 145

3. รูปแบบและลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนก่อนและหลังได้รับเลือกตั้งในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม สำหรับผลการศึกษาในประเด็นดังกล่าวนี้ เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักการเมืองท้องถิ่นที่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งเป็นนักการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งจำแนกเป็นก่อนและหลังได้รับเลือกตั้ง ดังนี้

3.1 รูปแบบและลักษณะการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองก่อนได้รับเลือกตั้ง

ก่อนได้รับเลือกตั้ง รูปแบบและลักษณะการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองเป็นการสร้างความสัมพันธ์ของนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนในพื้นที่เลือกตั้ง โดยภายหลังที่ตัดสินใจที่จะลงสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อเป็นตัวแทนของประชาชน การสร้างความสัมพันธ์ทางการเมือง จะมุ่งเน้นไปที่การออกพบปะ เยี่ยมเยียนประชาชน ซึ่งการออกพบปะ มีทั้งการพบปะเป็นรายบุคคล เช่น การพบปะกับผู้นำทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพบปะเป็นกลุ่ม เช่น การพบปะกับประชาชนทั่วไปในงานบุญที่จัดขึ้นในชุมชน การให้ความช่วยเหลือ การเข้าร่วมกิจกรรม การนำเสนอนโยบายหรือวิสัยทัศน์ในการทำงาน ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำเสนอในแต่ละรูปแบบและลักษณะการปฏิสัมพันธ์ดังต่อไปนี้

3.1.1 รูปแบบการเปิดตัวทางการเมือง

จากการศึกษาพบว่า การเปิดตัวทางการเมืองเป็นรูปแบบที่สำคัญที่นักการเมืองท้องถิ่นเลือกใช้ในการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองกับประชาชนในพื้นที่เลือกตั้ง เนื่องจากการประกาศให้สาธารณชนในพื้นที่ได้รับทราบถึงความต้องการของนักการเมืองท้องถิ่นที่อาสาเข้ามาเป็นตัวแทนของประชาชนในการลงสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งจากรูปแบบการเปิดตัวทางการเมือง มีลักษณะแตกต่างกันไป ดังนี้

3.1.1.1 การออกพบปะ เยี่ยมเยียนประชาชนในพื้นที่ ลักษณะการออกพบปะประชาชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเมือง เป็นการแนะนำตัวเอง หรือฝากเนื้อฝากตัวกับประชาชนในท้องถิ่น โดยแสดงออกถึงความพร้อมของนักการเมืองท้องถิ่นในการรับใช้พี่น้องประชาชนเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ข้อมูลจากสัมภาษณ์นักการเมืองท้องถิ่นในครั้งนี้ ได้สะท้อนให้เห็นลักษณะดังกล่าวที่คล้ายคลึงกัน คือ การออกพบปะ พูดคุยกับประชาชนในพื้นที่ เป็นการทำความรู้จักกับประชาชน สร้างความ

ใกล้ชิดสนิทสนมเพื่อให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจ ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ต้องปฏิบัติอย่างเสมอต้นเสมอปลาย นอกจากนั้น การออกพบปะ พูดคุย ยังเป็นการแนะนำตัว เพื่อขอคะแนนเสียงจากประชาชนในทางหนึ่งอีกด้วย

3.1.1.2 เข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่ เช่น งานบวช งานแต่ง งานศพ งานบุญประเพณีต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งการเข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่ ถือเป็นลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองที่นักการเมืองท้องถิ่นเลือกใช้ในการเปิดตัวมากที่สุด จะเห็นได้จากนักการเมืองท้องถิ่นที่ให้ข้อมูลตรงกัน ก็คือ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน เช่น งานบวช งานแต่ง งานศพ งานบุญประเพณีต่าง ๆ จะต้องทำอย่างเสมอต้นเสมอปลาย มิฉะนั้นแล้ว โอกาสที่ประชาชนในพื้นที่จะรู้จักหรือไว้วางใจ แทบจะไม่เกิดขึ้น นอกจากนั้น การเข้าร่วมกิจกรรมยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ และให้ความสำคัญกับพี่น้องประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี และถือเป็นการเปิดตัวทางการเมืองที่ดีที่สุดอีกลักษณะหนึ่งที่ค้นพบ

3.1.1.3 เป็นตัวแทนประชาชนในด้านต่าง ๆ เช่น การติดต่อประสานงานกับคนภายนอก หรือหน่วยงานภายนอก เป็นต้น ลักษณะการเป็นตัวแทนของประชาชนในด้านต่าง ๆ ถือเป็นปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองอีกลักษณะหนึ่งที่นักการเมืองท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยที่ใช้เปิดตัวทางการเมือง โดยเริ่มจากการอาสาประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ที่เห็นได้ชัดเจนคือ การอาสาประชาชนในการติดต่อประสานงานกับคนภายนอกหรือหน่วยงานภายนอก เช่น เรื่องการขอยกประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การติดต่อประสานงานข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับคนในชุมชน รวมทั้งการติดต่อประสานงานด้านการศึกษาของลูกหลานของประชาชนในพื้นที่เพื่อเข้าเรียนในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งการเป็นตัวแทนหรืออาสาประชาชนในเรื่องเหล่านั้น ทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการยอมรับ และเมื่อประชาชนยอมรับ นักการเมืองท้องถิ่นจะให้การยอมรับดังกล่าวนั้น มาเป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นในเวลาต่อมา

3.1.1.4 ให้ความช่วยเหลือประชาชนหรือเป็นที่พึ่งประชาชนในยามเดือดร้อนในลักษณะ “ใจถึง พึ่งได้” ลักษณะการเป็นที่พึ่งของประชาชนในทุกเรื่อง หรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า นักการเมืองท้องถิ่นจะต้องมีลักษณะ “ใจถึง พึ่งได้” จะเห็นได้จากข้อมูลที่นักการเมืองท้องถิ่นให้สัมภาษณ์ ก่อนข้างสอดคล้องตรงกันว่า การเป็นที่พึ่งประชาชนได้ทุกเรื่อง ตั้งแต่เรื่องเล็ก ๆ จนถึงเรื่องใหญ่ ๆ นักการเมืองท้องถิ่นต้องทำให้ได้ ไม่มีสิทธิ์ที่จะปฏิเสธในการให้ความช่วยเหลือ เนื่องจากเป็นความเชื่อโดยทั่วไปว่า ใครก็ตามที่จะมาเป็น

ตัวแทนของประชาชนไม่ว่าระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น จะต้องมีความสมบัติพิเศษประการหนึ่ง คือ ต้องรู้จักเสียสละ ใจถึงและฟังได้ตลอดเวลา

3.1.1.5 เป็นที่ปรึกษา หรือให้คำแนะนำ กับประชาชนในพื้นที่ ซึ่งการเป็นที่ปรึกษา หรือให้คำแนะนำในที่นี้ หมายถึงการที่นักการเมืองมักจะมีคุณสมบัติพิเศษมากกว่าคนทั่วไป เช่น การเป็นนักคิด นักเจรจา เป็นผู้รู้หรือเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น รู้เรื่องตัวบทกฎหมาย เป็นต้น จึงทำให้ประชาชนในพื้นที่มักมาขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำ ซึ่งรวมถึงการปรึกษาหารือในการประกอบอาชีพ การศึกษาต่อของบุตรหลาน เป็นต้น ซึ่งลักษณะเหล่านี้ จึงเป็นการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองที่นักการเมืองท้องถิ่นได้ถือปฏิบัติกับประชาชนในพื้นที่ เมื่อประชาชนได้รับคำปรึกษาหรือคำแนะนำจากนักการเมืองท้องถิ่น ทำให้เกิดความไว้วางใจและตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นในเวลาต่อมา

3.1.1.6 ส่งเสริม สนับสนุนการรวมกลุ่ม หรือเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการรวมกลุ่มในพื้นที่ มีนักการเมืองท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยที่ให้ข้อมูลในครั้งนี้ ได้ระบุว่า ก่อนที่จะมาเป็นตัวแทนของประชาชนในพื้นที่ เคยเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการรวมกลุ่ม เช่น กลุ่มอาชีพ กลุ่มกิจกรรม เมื่อผ่านไประยะหนึ่ง มักได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อน รวมทั้งประชาชนที่เห็นความตั้งใจในการทำงาน สนับสนุนให้ลงเลือกตั้งเป็นตัวแทนในท้องถิ่น ดังนั้น การส่งเสริมสนับสนุน และการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการรวมกลุ่ม จึงเป็นลักษณะการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนในพื้นที่

3.1.1.7 บริจาคเงินหรือสิ่งของช่วยเหลือสาธารณกุศล เช่น บริจาคเงินหรือสิ่งของให้กับวัด โรงเรียน หรือกลุ่มต่าง ๆ ในพื้นที่ ถือเป็นลักษณะที่เป็นการเปิดตัวอย่างหนึ่งที่นักการเมืองท้องถิ่นถือปฏิบัติกัน โดยเฉพาะการบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อสาธารณะ จะเป็นการประชาสัมพันธ์นักการเมืองท้องถิ่น ได้อย่างดี

3.1.2 รูปแบบการหาเสียงเลือกตั้ง

ภายใต้รูปแบบการหาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งเป็นรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองอย่างหนึ่ง มีลักษณะสำคัญที่แตกต่างกัน ดังนี้

3.2.1 การเข้าถึงตัวผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งโดยตรง ซึ่งเป็นการลงพบปะประชาชน หรือที่เรียกว่า “เกาะประตูบ้าน” การหาเสียงกับประชาชนถือเป็นลักษณะการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองภายใต้รูปแบบการหาเสียงเลือกตั้งของนักการเมืองท้องถิ่น เนื่องจากนักการเมืองท้องถิ่นส่วนใหญ่มีพื้นที่อยู่ในหมู่บ้านเดียวกันหรือตำบลเดียวกัน การพบปะ พุดคุย

เป็นการรายบุคคลจึงทำได้ง่าย การหาเสียงในลักษณะของการ “เกาะประตูบ้าน” จึงเป็นลักษณะการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองที่นักการเมืองท้องถิ่นที่ให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้ระบุว่า ใช้มากที่สุด

3.2.2 การใช้สิ่งพิมพ์และการประชาสัมพันธ์ โดยจัดทำป้ายคัดเอาท์ขนาด

ใหญ่ บอกรชื่อและทีมงาน พร้อมคำขวัญและรูปภาพ มีการโปสเตอร์ ใบปลิว หรือการแจกขนาดเล็ก ๆ สำหรับแนะนำตัวผู้สมัคร ซึ่งมีเป็นระยะ ๆ ในช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นอกจากนั้น ยังมีการใช้รถที่มีโปสเตอร์หรือแผ่นป้ายโฆษณา ชื่อ รูป หมายเลขประจำตัวผู้สมัคร วิ่งกระจายหาเสียงไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ เนื่องจากนักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นประชากรเป้าหมายในครั้งนี้ มี สองกลุ่ม คือ นักการเมืองท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารหรือที่รู้จักกัน โดยทั่วไปว่า “สมัครเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล” และนักการเมืองท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือที่เรียกว่า “สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล” นักการเมืองท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นมักใช้โฆษณาหาเสียงกับประชาชนในหลากหลายลักษณะเนื่องจากมีพื้นที่ครอบคลุมทั้งตำบล และมีคู่แข่งจำนวนมาก เช่น ใช้แผ่นป้ายโฆษณาติดตามทางเข้าหมู่บ้าน การใช้ใบปลิวและแผ่นพับโฆษณาประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการใช้รถโฆษณาไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ส่วนนักการเมืองท้องถิ่นที่รับสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น มักใช้การโฆษณาหาเสียงกับประชาชนโดยใช้แผ่นพับหรือใบปลิวประชาสัมพันธ์เท่านั้น เนื่องจากมีพื้นที่รับผิดชอบเพียงหมู่บ้านเดียวหรือชุมชนเดียวเท่านั้น ที่สำคัญมักจะรู้จักมักคุ้นกันเป็นส่วนตัวอยู่แล้ว

3.2.3 เปิดเวทีปราศรัยหาเสียงตามหมู่บ้าน การปราศรัยหาเสียง ซึ่งมี 2

ลักษณะ คือ จัดเวทีปราศรัย และการปราศรัยในงานพิธีต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ถือเป็นลักษณะการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองในรูปแบบของการหาเสียงเลือกตั้งอีกลักษณะหนึ่ง โดยลักษณะดังกล่าวนี้ ส่วนมากนักการเมืองท้องถิ่นที่รับสมัครเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นใช้เพื่อชี้แจงนโยบายกับประชาชนในพื้นที่ทั้งตำบล

3.2.4 กระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่ ตระหนักในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

นักการเมืองในระดับท้องถิ่น ถือเป็นลักษณะที่นักการเมืองท้องถิ่นสะท้อนให้เห็นว่า ด้วยความสนใจในทางการเมืองมาก่อน จึงพยายามชักชวน หรือกระตุ้นให้ประชาชนได้ตระหนักถึงสิทธิทางการเมือง โดยเฉพาะการสมัครรับเลือกตั้ง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเลือกตัวแทนไปเป็นผู้บริหารหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นของตน

3.2.5 ใช้เงินซื้อเสียงหรืออามิสสินจ้าง เพื่อจูงใจให้ไปลงคะแนน ลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองดังกล่าวนี้ ถือเป็นลักษณะของพฤติกรรมเบี่ยงเบนไม่เป็นไประบอบประชาธิปไตย แต่ลักษณะดังกล่าวนี้ ได้สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การใช้เงินซื้อเสียงหรืออามิสสินจ้าง ยังคงมีปรากฏให้เห็นในการเลือกตั้งท้องถิ่นแต่ละครั้ง โดยเฉพาะนักการเมืองท้องถิ่นบางคนได้สะท้อนเห็นว่า นักการเมืองท้องถิ่นที่ได้รับเลือกตั้งจะต้องมี 3 องค์ประกอบ คือ มีญาติพี่น้องมาก มีความร่ำรวย และมีเงินมาก แต่โดยวัฒนธรรมทางการเมือง การพูดถึงการใช้เงินซื้อเสียงหรืออามิสสินจ้างเพื่อจูงใจให้ไปลงคะแนน มักจะมองในแง่ลบมากแ่งบวก แต่ถึงกระนั้น การใช้เงินซื้อเสียงหรืออามิสสินจ้าง ยังคงเป็นลักษณะการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนในพื้นที่ที่ยังคงมีปรากฏให้เห็นมาอย่างต่อเนื่อง

จากรูปแบบและลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองก่อนการเลือกตั้งดังกล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 6 รูปแบบและลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองก่อนได้รับเลือกตั้ง

รูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองก่อนได้รับเลือกตั้ง	ลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง
1. การเปิดตัวทางการเมือง	1.1 การออกพบปะประชาชนในพื้นที่
	1.2 การเข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่
	1.3 การอาสาประชาชนในพื้นที่ เช่น การเป็นผู้นำประชาชนในการพัฒนาด้านต่าง ๆ การเป็นผู้ประสานงานระหว่างชุมชนกับคนภายนอกหรือหน่วยงานภายนอก เป็นต้น
	1.4 การให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่
	1.5 การให้คำแนะนำปรึกษาประชาชนในพื้นที่
	1.6 การส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่ม หรือเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มในพื้นที่
	1.7 บริจาคเงินหรือสิ่งของเป็นสาธารณกุศล เช่น บริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่วัด โรงเรียน เป็นต้น

รูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง ก่อนได้รับเลือกตั้ง	ลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง
2. การรณรงค์หาเสียง	2.1 การเคาะประตูบ้าน
เลือกตั้ง	2.2 การโฆษณาประชาสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่ เช่น การติดป้ายหาเสียง การใช้โฆษณาตามหมู่บ้านต่าง ๆ การทำแผ่นพับและใบปลิงแนะนำตัว
	2.3 การเปิดเวทีปราศรัย หาเสียงตามหมู่บ้าน
	2.4 การแจกเงินซื้อเสียง

4.2.2 รูปแบบและลักษณะการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองหลังได้รับเลือกตั้ง

หลังการเลือกตั้ง ลักษณะการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นจะมุ่งเน้นไปที่การนำนโยบายที่ใช้หาเสียงไว้มากำหนดเป็นนโยบายในการแก้ปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของประชาชน หลังได้รับเลือกตั้งนักการเมืองท้องถิ่นจะมุ่งปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบเป็นหลัก ในขณะที่เดียวกันการออกพบปะประชาชนจะลดน้อยลง แต่ก็ยังเป็นการกิจ เนื่องจากอยู่ในชุมชนเดียวกัน การเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีของชุมชนยังเป็นภารกิจที่นักการเมืองท้องถิ่นที่ได้รับเลือกตั้งแล้วยังต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ มี

นักการเมืองท้องถิ่นหลายคนได้สะท้อนในเรื่องดังกล่าวนี้ว่า “ถ้าไม่เข้าร่วมกิจกรรมประเพณี ประชาชนจะตั้งคำถามในทำนองว่า นายฯ หายไปไหน ส.อบต. หายไปไหน” การเข้าร่วมกิจกรรมจึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับประชาชนที่คาดหวังจากนักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นตัวแทนของพวกเขา นอกจากนั้น การเข้าร่วมกิจกรรมจารีตประเพณี การให้ความช่วยเหลือที่เป็นวัสดุสิ่งของหรือเงินทอง ยังเป็นสิ่งจำเป็นไม่น้อยกว่าอย่างอื่น มีนักการเมืองท่านหนึ่งได้กล่าวในเรื่องนี้ “นายฯ ต้องช่วยเหลือเจ้าภาพมากกว่าคนอื่น” การช่วยน้ำแข็งในงานบวช งานแต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ มีงานบุญกุศลที่ไหน ต้องเห็นนักการเมืองท้องถิ่นที่นั่น ถ้าไม่เห็นจะถูกติฉินนินทา

อย่างไรก็ตาม หลังการเลือกตั้ง นักการเมืองท้องถิ่นที่ได้รับเลือกตั้ง สะท้อนให้เห็นบทบาทหน้าที่ที่เปลี่ยนไปจากเดิม คือ ถ้าเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องบริหารคน บริหารเงิน และบริหารคะแนนนิยมให้มีประสิทธิภาพ ยกตัวอย่างเช่น การบริหารคน นอกจากการบริหารคนในองค์กรแล้ว การบริหารฝ่ายนิติบัญญัติ การบริหารเงิน นายฯ ต้อง

บริหารงบประมาณให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน ในขณะการบริหารคนและบริหารเงินที่ไม่กระทบกับคะแนนนิยม

4.2.2.1 รูปแบบการทำตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ

1) การทำหน้าที่เป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า “นายกองค์การบริหารส่วนตำบล” ซึ่งบทบาทหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย มีดังนี้ การกำหนดนโยบายไม่ขัดต่อกฎหมาย สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

2) การทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า “สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล” ซึ่งการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอยู่ 8 ด้าน ได้แก่ การให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลในการบริหารกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล การพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล การเสนอร่างข้อบัญญัติตำบล การควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร การเข้าร่วมประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามสมัยประชุม การอภิปรายในสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การยื่นญัตติต่าง ๆ และการตั้งกระทู้ถาม ซึ่งหน้าที่เหล่านี้โดยรวมแล้วคือการทำหน้าที่นิติบัญญัตินั่นเอง

4.2.2.2 รูปแบบการรักษาคะแนนนิยมหรือสร้างคะแนนนิยม

หลังจากได้รับเลือกตั้ง นักการเมืองท้องถิ่นนอกจากทำหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวมาแล้ว ยังมีหน้าที่ที่จะรักษาคะแนนนิยมหรือสร้างคะแนนนิยม เพื่อหวังผลในทางการเมืองในอนาคต ซึ่งลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองในรูปแบบการรักษาคะแนนนิยมหรือสร้างคะแนนนิยม หลังได้รับเลือกตั้ง จะคล้ายคลึงกับลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองในช่วงก่อนได้รับเลือกตั้ง ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ เช่น การออก พบปะ เยี่ยมเยียนประชาชน ซึ่งจะต้องทำอย่างต่อเนื่อง การเข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่ที่ถูกคาดหวังจากประชาชนมากขึ้น เป็นต้น

1) การออกพบปะ เยี่ยมเยียนประชาชนในพื้นที่ แม้ว่าโดยบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ เช่น การเป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น แต่การออกพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนในพื้นที่ ถือเป็นภารกิจสำคัญที่นักการเมืองท้องถิ่นต้องหาโอกาส เพราะการออก

เยี่ยมชมเยียนนอกจากเป็นการสร้างความไว้วางใจจากประชาชนแล้ว ยังเป็นการรักษาฐานคะแนนเสียงเดิมได้ด้วย

2) การเข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่ เช่น งานบวช งานแต่ง งานศพ หรืองานบุญประเพณีต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในพื้นที่ หลังการได้รับเลือกตั้ง และมีตำแหน่งแห่งที่แล้ว ภารกิจการเข้าร่วมกิจกรรม ยังมีความจำเป็นมากขึ้น เพราะประชาชนในพื้นที่จะคาดหวังจากนักการเมืองท้องถิ่นในการเป็นสัญลักษณ์ทางการเมือง เช่น เชิญเป็นประธานในการเปิดปิดงานพิธีการต่าง ๆ ซึ่งภารกิจเหล่านี้ถือเป็นลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญ

3) การให้ความช่วยเหลือประชาชน หลังได้รับเลือกตั้ง นักการเมืองท้องถิ่นที่มีบทบาทหน้าที่ สิ่งหนึ่งที่ประชาชนคาดหวัง คือ การให้ความช่วยเหลือประชาชนทั้งในเรื่องงบประมาณพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล การให้ความช่วยเหลือสิ่งของเครื่องใช้ในยามประสบความเดือดร้อน เป็นต้น

4) การให้คำแนะนำ หรือปรึกษาหารือแก่ประชาชนในพื้นที่ ภารกิจการให้คำปรึกษา ถือเป็นลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองไม่น้อยไปกว่าในช่วงก่อนได้รับเลือกตั้ง เนื่องจากโดยสภาพและบทบาทหน้าที่ ประชาชนมักจะเข้าไปขอคำแนะนำ หรือปรึกษาหารืออยู่ตลอดเวลา เช่น ปรึกษาเรื่องงบประมาณ ปรึกษาเรื่องชีวิตการงาน เรื่องการประกอบอาชีพ เป็นต้น

5) การส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มต่าง ๆ ในพื้นที่ เนื่องจากในแต่ละหมู่บ้านมักจะมีกลุ่มต่าง ๆ ที่รวมตัวกันทั้งที่เกิดขึ้นมาและเกิดขึ้นใหม่ กลุ่มเหล่านี้จะเข้าหานักการเมืองท้องถิ่นที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อขอการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น วัสดุ สิ่งของ หรืองบประมาณสนับสนุน ดังนั้น ลักษณะการส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้านหรือชุมชนจึงเป็นปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองอย่างหนึ่งระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนในพื้นที่

6) การบริจาคสิ่งของช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ หลังได้รับการเลือกตั้ง นักการเมืองท้องถิ่นที่มีตำแหน่งและบทบาทหน้าที่ สิ่งหนึ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และมีผลต่อฐานคะแนนเสียง คือ การให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากประชาชนบางคนยังอยู่ในฐานะยากจน และต้องการความช่วยเหลือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนั้น ยังหมายรวมถึงการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติหรือได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบอาชีพ เป็นต้น

จากรูปแบบและลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองหลังได้รับเลือกตั้งดังกล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปเป็นตาราง ได้ดังนี้

ตารางที่ 7 รูปแบบและลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองหลังได้รับเลือกตั้ง

รูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง หลังการเลือกตั้ง	ลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง
1. การทำตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ	1.1 การทำหน้าที่เป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า “นายกองค์การบริหารส่วนตำบล”
	1.2 การทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า “สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล”
2. การสร้างคะแนนนิยม	2.1 การออกพบปะ เยี่ยมเยียนประชาชนในพื้นที่
	2.2 การเข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่
	2.3 การให้ความช่วยเหลือ
	2.4 การให้คำปรึกษาแก่ประชาชนในพื้นที่
	2.4 การส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มต่าง ๆ ในพื้นที่
	2.5 การบริจาคสิ่งของ

4. กลยุทธ์ที่นักการเมืองท้องถิ่นใช้ปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนก่อนและหลังได้รับเลือกตั้ง

ผลการศึกษากลยุทธ์ที่นักการเมืองท้องถิ่นใช้ปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักการเมืองท้องถิ่นสองกลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นที่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ คือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยพบว่า กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นที่ได้รับเลือกเป็นผู้บริหารท้องถิ่น สะท้อนให้เห็นว่า กลยุทธ์ที่ใช้ในปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองมีอย่างหลากหลาย เช่น ก่อนได้รับเลือกตั้ง ใช้การสร้างความสัมพันธ์กับคนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ ไม่เลือกปฏิบัติ ภายหลังได้รับเลือกตั้ง ใช้กลยุทธ์ส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มของประชาชน ผลักดันให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีชื่อเสียง เช่น การต่อสู้ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้มีการก่อสร้างห้างบึงชีในพื้นที่ตำบลแก้ง หรือกรณีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

โคกก่อ ที่สะท้อนให้เห็นกลยุทธ์ที่ใช้ปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองในพื้นที่ก่อนและหลังได้รับเลือกตั้ง โดยการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนในท้องถิ่น มีการพบปะคนในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ตามงานต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรมประเพณี ตามเทศกาลของทุกปีอย่างสม่ำเสมอ แสดงผลงาน และการทำงานที่ทำเพื่อประชาชน

ส่วนกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ได้สะท้อนให้เห็นกลยุทธ์ที่ใช้ปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง โดยก่อนได้รับเลือกตั้ง มุ่งเน้นเรื่องการเสนอขออนุญาตเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน (ไฟฟ้า ประปา น้ำ ถนน) การบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่ชุมชน/การเสียสละการประเมินความเป็นไปได้ (กิจกรรมที่สามารถทำได้จริง) ใช้นโยบายนำ การช่วยเหลือ ช่วยงานประเพณีทุกเรื่อง ตั้งแต่เรื่องเกิด แก่ เจ็บ ตาย การประชาสัมพันธ์สิ่งใหม่ ๆ ให้กับชุมชน โดยการพัฒนาเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เน้นการเชื่อมโยงปัญหาที่ประชาชน ชักชวนให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คิด ออกแบบ การเห็นคุณค่า ไม่เน้นการสั่งการ เน้นการมีส่วนร่วมเข้าถึงประชาชน ทุกบ้าน โดยการพูดคุย เน้นความจริงใจ เน้นการเข้าหาตาม โอกาสและประเพณีสำคัญ เช่น ผู้ใหญ่ ผู้อาวุโส การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ ในขณะที่หลังได้รับเลือกตั้ง ใช้กลยุทธ์รับฟังปัญหา ทั้งจากเสียงข้างมากและเสียงข้างน้อย การทำตามบทบาทหน้าที่หลัก เน้นการสื่อสารและชี้แจงสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น เรื่องงบประมาณ โครงการ การปรับปรุงและพัฒนาตน/การวางตัวโดยการเป็นแบบอย่างที่ดี การชี้แจงแนวทางการทำงานที่จะต้องทำ การเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา ก่อน หลัง

อนึ่ง ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ใช้ปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปให้เห็นกลยุทธ์ที่ใช้ก่อนและหลังได้รับเลือกตั้ง พร้อมรายละเอียดดังนี้

4.1 กลยุทธ์ที่ใช้ปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นกับ

ประชาชนก่อนได้รับเลือกตั้ง

4.1.1 การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง นับเป็นกลยุทธ์ที่นักการเมือง

ท้องถิ่นใช้มากที่สุดในการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองกับประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากการเข้าร่วมกิจกรรมนักการเมืองท้องถิ่นมักใช้โอกาสในการหาเสียงกับประชาชน ที่สำคัญนักการเมืองท้องถิ่นมักจะได้รับ โอกาสจากเจ้าภาพหรือผู้นำชุมชนแนะนำตัว และมีโอกาสได้พบปะ พูดคุยกับประชาชนอีกด้วย

4.1.2 การให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่
 นักการเมืองท้องถิ่นได้ให้ข้อมูลตรงกันว่า การให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ จะทำให้
 ประชาชนรักและศรัทธาในตัวนักการเมือง เนื่องจากการสะท้อนถึงความเสียสละของผู้นำ

4.1.3 การสร้างทีมงานหรือเครือข่ายในหมู่บ้าน การสร้างทีมงาน
 หรือเครือข่ายในหมู่บ้าน โดยเฉพาะการเข้าหาผู้นำทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่ง
 ในช่วงก่อนการเลือกตั้ง นักการเมืองท้องถิ่นมักหมายถึง “หัวคะแนน” นั่นเอง

4.1.4 การประชาสัมพันธ์ตนเองเป็นระยะ ๆ กลยุทธ์นี้ นักการเมือง
 นิยมใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่ โดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เช่น งาน
 บุญประเพณีในหมู่บ้าน หรือตำบล งานกีฬา ซึ่งนักการเมืองท้องถิ่นจะขึ้นป้ายประชาสัมพันธ์
 กิจกรรมเหล่านั้น โดยมีรูปภาพของนักการเมืองท้องถิ่นและทีมงานติดอยู่ด้วย ยกตัวอย่างใน
 พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเก็ง จะมีป้ายประชาสัมพันธ์ของผู้บริหารท้องถิ่นในการ
 ประชาสัมพันธ์บุญประเพณีและงานกีฬาในพื้นที่เป็นประจำทุกปี

4.1.5 การขอคะแนนสงสาร ถือเป็นกลยุทธ์ที่นักการเมืองท้องถิ่น
 บางท่านนิยมใช้ในการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองกับประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะก่อนการ
 เลือกตั้ง มีนักการเมืองท้องถิ่นที่มักจะขอคะแนนสงสารจากประชาชนในพื้นที่ของตน โดยมัก
 ใช้ถ้อยคำออกอ้อนประชาชนให้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตนเอง

4.1.6 ใช้ความจริงใจ เสียสละ ช่วยเหลือประชาชน กลยุทธ์การ
 ปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองดังกล่าวนี้ เป็นกลยุทธ์ที่นักการเมืองท้องถิ่นใช้ก่อนได้รับเลือกตั้งเป็น
 ระยะเวลาาน ส่วนใหญ่จะเป็นนักการเมืองที่ไม่ตั้งใจจะลงรับสมัคร แต่ต้องการช่วยเหลือ
 ประชาชนและชุมชน แต่เมื่อประชาชนเห็นผลงาน มักจะส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นตัวแทนเข้า
 ไปผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเวลาต่อมา

4.1.7 ยึดประชาชนเป็นที่ตั้งในการทำงาน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร
 ท้องถิ่นท่านหนึ่ง ได้สะท้อนให้เห็นวิธีการทำงานที่ถือเป็นกลยุทธ์สำคัญ คือ การทำงานที่ยึด
 เอาประชาชนในพื้นที่เป็นตัวตั้ง โดยให้ความสำคัญกับปัญหาความต้องการของประชาชนเป็น

หลัก โดยมีใช้ยึดความต้องการของตนเองเป็นหลัก ซึ่งจากกลยุทธ์ดังกล่าวนี้ทำให้ตนเองได้รับเลือกตั้งมาโดยตลอด

4.1.8 ใช้ผลงานเดิมหาเสียงกับประชาชน มีนักการเมืองท้องถิ่นที่ให้

สัมภาษณ์ในครั้งนี้ หลายท่านที่ได้รับเลือกตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 สมัย ซึ่งนักการเมืองเหล่านี้จะใช้กลยุทธ์การใช้ผลงานเดิมหาเสียงกับประชาชน จนได้รับการเลือกตั้งกลับเข้ามาอีก

4.1.9 การรับปากไว้ก่อน ส่วนจะทำได้หรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่จะทำ

ในภายหลัง นักการเมืองท้องถิ่นส่วนใหญ่มักจะใช้กลยุทธ์การรับปากไว้ก่อน ส่วนจะทำได้มากน้อยเพียงใดนั้น เป็นสิ่งที่ต้องทำในภายหลัง ซึ่งลักษณะดังกล่าว ถือเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างหนึ่งที่มีมานานในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองในระดับชาติหรือระดับ

ท้องถิ่นมักจะใช้วิธีการดังกล่าวนี้กับประชาชน เพราะเชื่อว่าจะทำให้ประชาชนไว้วางใจ

4.1.10 การมีสัมมาคารวะ และอ่อนน้อมถ่อมตนต่อประชาชน กล

ยุทธ์นี้ ถือเป็น การแสดงความเคารพต่อประชาชน โดยเฉพาะก่อนได้รับเลือกตั้ง นักการเมืองท้องถิ่นมักจะเลือกใช้วิธีการนี้ เพราะจะทำให้ประชาชนสงสารและเห็นใจ

4.1.11 แจกสิ่งของให้ความช่วยเหลือ กลยุทธ์การแจกสิ่งของ

ช่วยเหลือ ช่วงก่อนได้รับเลือกตั้ง นักการเมืองท้องถิ่นถือเป็น การแสดงให้เห็นถึงความเสียสละ และมีผลต่อคะแนนเสียงเลือกตั้ง

4.1.12 เห็นความเดือดร้อนของประชาชนมาก่อน กรอบครัวอันด้

ยง ถือเป็นกลยุทธ์เชิงรุกที่นักการเมืองท้องถิ่นเลือกใช้ ในการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองมากที่สุด เพราะนักการเมืองท้องถิ่นเชื่อว่า การเป็นตัวแทนของประชาชน ต้องยึดเอาความ

เดือดร้อนประชาชนมาอันดับหนึ่ง ส่วนครอบครัวเป็นเรื่องรองลงไป

4.2 กลยุทธ์ที่ใช้ปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นกับ

ประชาชนหลังได้รับเลือกตั้ง

4.2.1 การทำตนให้เสมอต้นเสมอปลาย เคยทำตัวอย่างไรก่อนการ

เลือกตั้ง หลังการเลือกตั้งก็ทำตัวอย่างนั้น เช่น การออกพบปะ เยี่ยมเยียนประชาชน การเข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ

4.2.2 การให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่นักการเมืองท้องถิ่นได้ให้ข้อมูลตรงกันว่า การให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่จะทำให้ประชาชนรักและศรัทธาในตัวนักการเมือง เนื่องจากการสะท้อนถึงความเสียสละของผู้นำ

4.2.3 การสร้างผลงานให้เป็นรูปธรรม กลยุทธ์ดังกล่าวนี้ มักจะถูกนักการเมืองท้องถิ่นนำมาใช้ภายหลังการเลือกตั้ง หรือในช่วงที่ได้รับความนิยมไว้วางใจจากประชาชนในพื้นที่ นักการเมืองท้องถิ่นที่ได้รับเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารท้องถิ่น คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือทีมบริหาร หรือตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลระยะเริ่มแรกของการได้รับตำแหน่ง มักจะมีความพยายามทำบทบาทหน้าที่ของตนให้ประจักษ์แก่สายตาของประชาชน ในขณะที่ประชาชนก็จะเฝ้าคอยติดตามผลงานของนักการเมืองท้องถิ่นเหล่านั้นเป็นระยะ ๆ ซึ่งกลยุทธ์ถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของนักการเมืองท้องถิ่นทุกคนให้ความสำคัญ

4.2.4 การประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้ประชาชนรับทราบเป็นระยะ ๆ กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ นอกจากเป็นการแจ้งข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบเป็นระยะ ๆ แล้ว ยังเป็นกลยุทธ์ที่นักการเมืองท้องถิ่นใช้ประชาสัมพันธ์ผลงานของตนเองให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ อันจะทำให้ประชาชนเห็นผลงานได้อีกทางหนึ่งด้วย ที่สำคัญยังเป็นการสะท้อนให้เห็นว่า นักการเมืองท้องถิ่นในฐานะที่เป็นผู้นำประชาชน เป็นคนรู้ข้อมูลข่าวสาร และรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง

4.2.5 การทำงานแบบมีส่วนร่วม ไม่นับการตั้งการ กลยุทธ์การทำงานแบบมีส่วนร่วม ถือเป็นคนกลยุทธ์ที่นักการเมืองท้องถิ่นบางคนเลือกใช้ โดยให้เหตุผลว่า การสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชน จะทำให้ประชาชนได้เรียนรู้ในการแก้ปัญหาของตน และชุมชนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในงานพัฒนาท้องถิ่นตั้งแต่ร่วมคิด ตัดสินใจ จะทำให้ประชาชนเข้าใจ ได้รับรู้บทบาทหน้าที่ของตนในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่นอีกด้วย

4.2.6 สร้างความใกล้ชิดรับรู้ปัญหา เนื่องจากพื้นที่ในท้องถิ่น

มักจะไมห่างไกลกันมากนัก ยกตัวอย่างเช่น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนจะอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน การสร้างความใกล้ชิด รับรู้ปัญหาจะทำให้ง่ายขึ้น ส่วนนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีพื้นที่รับผิดชอบทั้งตำบล การสร้างความใกล้ชิดรับรู้ปัญหา มักจะทำผ่านสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือผ่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอีกทอดหนึ่ง

4.2.7 การประชาสัมพันธ์ตนเองเป็นระยะ ๆ กลยุทธ์นี้

นักการเมืองนิยมใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่ โดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เช่น งานบุญประเพณีในหมู่บ้าน หรือตำบล งานกีฬา ซึ่งนักการเมืองท้องถิ่นจะขึ้นป้ายประชาสัมพันธ์กิจกรรมเหล่านั้น โดยมีรูปภาพของนักการเมืองท้องถิ่นและทีมงานติดอยู่ด้วย ยกตัวอย่างในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเก็ง จะมีป้ายประชาสัมพันธ์ของผู้บริหารท้องถิ่นในการประชาสัมพันธ์บุญประเพณีและงานกีฬาในพื้นที่เป็นประจำทุกปี

4.2.8 ยึดประชาชนเป็นที่ตั้งในการทำงาน จากการสัมภาษณ์

ผู้บริหารท้องถิ่นท่านหนึ่ง ได้สะท้อนให้เห็นวิธีการทำงานที่ถือเป็นกลยุทธ์สำคัญ คือ การทำงานที่ยึดเอาประชาชนในพื้นที่เป็นตัวตั้ง โดยให้ความสำคัญกับปัญหาความต้องการของประชาชนเป็นหลัก โดยมีใช้ยึดความต้องการของตนเองเป็นหลัก ซึ่งจากกลยุทธ์ดังกล่าวนี้ทำให้ตนเองได้รับเลือกตั้งมาโดยตลอด

4.2.9 สร้างผลงานโดยไม่หวังคะแนนเสียงเฉพาะหน้า กลยุทธ์การ

สร้างผลงานโดยไม่หวังคะแนนเสียงเฉพาะหน้า ถือเป็นกลยุทธ์ที่นักการเมืองท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่นิยมใช้ เพราะธรรมชาติของนักการเมืองไม่ว่าระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น มักสร้างผลงานโดยหวังคะแนนเสียง แต่กรณีนี้ มีนักการเมืองท้องถิ่นบางคนที่ชอบอาสาหรือชอบเสียสละต่อส่วนรวม

4.2.10 ใช้ความอดทนในการทำงาน การเป็นนักการเมืองท้องถิ่น มี

ทั้งคนชอบและคนไม่ชอบ ที่สำคัญ คือ การเลือกตั้งทำให้มีคู่แข่งทางการเมือง เมื่อเป็นดังนั้น

การที่นักการเมืองได้อาสาเข้ามาทำงานเพื่อประชาชน จึงต้องใช้วิธีการอดทน อดกลั้น การทำงานในบทบาทหน้าที่ซึ่งมีทั้งคนค่า คนชม นักการเมืองท้องถิ่นต้องปรับตัวยอมรับให้ได้

4.2.11 การรับปากไว้ก่อน ส่วนจะทำได้หรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่จะทำ

ในภายหลัง นักการเมืองท้องถิ่นส่วนใหญ่มักจะใช้กลยุทธ์การรับปากไว้ก่อน ส่วนจะทำได้มากน้อยเพียงใดนั้น เป็นสิ่งที่ต้องทำในภายหลัง ซึ่งลักษณะดังกล่าว ถือเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างหนึ่งที่มีมานานในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่นมักจะใช้วิธีการดังกล่าวนี้กับประชาชน เพราะเชื่อว่าจะทำให้ประชาชนไว้วางใจ

4.2.12 การมีสัมมาคารวะ และอ่อนน้อมต่อประชาชน กล

ยุทธ์นี้ ถือเป็น การแสดงความเคารพต่อประชาชน โดยเฉพาะก่อนการเลือกตั้ง นักการเมืองท้องถิ่นมักจะเลือกใช้วิธีการนี้ เพราะจะทำให้ประชาชนสงสารและเห็นใจ

4.2.13 ใช้ประชาชนเป็นเครื่องมือในการแสวงหาปัญหาและ

จัดลำดับความสำคัญของปัญหา กลยุทธ์นี้ มักใช้ภายหลังจากนักการเมืองท้องถิ่นได้รับเลือกตั้ง โดยเฉพาะผู้บริหารท้องถิ่นมักจะใช้กลยุทธ์นี้ เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่ และสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชนในพื้นที่ได้เป็น

อย่างดี

4.2.14 แจกสิ่งของให้ความช่วยเหลือ กลยุทธ์การแจกสิ่งของ

ช่วยเหลือ ช่วงก่อนการเลือกตั้ง นักการเมืองท้องถิ่นถือเป็นการแสดงให้เห็นถึงความเสียสละ และมีผลต่อคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่ภายหลังจากการเลือกตั้ง การแจกสิ่งของช่วยเหลือถือเป็นการแสดงบทบาทหน้าที่ที่ประชาชนคาดหวัง โดยเฉพาะเมื่อประชาชนในพื้นที่ได้รับความเดือดร้อนหรือประสบภัยพิบัติ

4.2.15 เห็นความเดือดร้อนของประชาชนมาก่อน ครอบครัวยุติธรรม

ตอง ถือเป็นกลยุทธ์เชิงรุกที่นักการเมืองท้องถิ่นเลือกใช้ในการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองมากที่สุด เพราะนักการเมืองท้องถิ่นเชื่อว่า การเป็นตัวแทนของประชาชน ต้องยึดเอาความเดือดร้อนประชาชนมาอันดับหนึ่ง ส่วนครอบครัวเป็นเรื่องรองลงไป

โดยสรุป กลยุทธ์ที่ใช้ปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชน ก่อนและหลังได้รับเลือกตั้ง ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปตาม ตารางดังนี้

ตารางที่ 8 กลยุทธ์ที่ใช้ปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชน ก่อนและหลังได้รับเลือกตั้ง

กลยุทธ์ที่ใช้ปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง ก่อนได้รับเลือกตั้ง	กลยุทธ์ที่ใช้ปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง หลังได้รับเลือกตั้ง
<ol style="list-style-type: none"> 1. การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง 2. การให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ อย่างสม่ำเสมอ 3. การสร้างทีมงานหรือเครือข่ายในหมู่บ้าน 4. การประชาสัมพันธ์ตนเองเป็นระยะ ๆ 5. การขอคะแนนสงสาร 6. ใช้ความจริงใจ เสียสละ ช่วยเหลือ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การทำตนให้เสมอต้นเสมอปลาย 2. การให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ 3. การสร้างผลงานให้เป็นรูปธรรม 4. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้ประชาชนรับทราบ เป็นระยะ ๆ 5. การทำงานแบบมีส่วนร่วม ไม่เน้นการสั่งการ
<ol style="list-style-type: none"> 7. ยึดประชาชนเป็นที่ตั้งในการทำงาน 8. ใช้ผลงานเดิมหาเสียงกับประชาชน 9. การรับปากไว้ก่อน ส่วนจะทำได้หรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่จะทำในภายหลัง 10. การมีสัมมาคารวะ และอ่อนน้อมถ่อมตนต่อประชาชน 11. แจกสิ่งของให้ความช่วยเหลือ 12. เห็นความเดือดร้อนของประชาชนมาก่อน 	<ol style="list-style-type: none"> 6. สร้างความใกล้ชิดรับรู้ปัญหา 7. การประชาสัมพันธ์ตนเองเป็นระยะ ๆ 8. ยึดประชาชนเป็นที่ตั้งในการทำงาน 9. สร้างผลงานโดยไม่หวังคะแนนเสียงเฉพาะหน้า 10. ใช้ความอดทนในการทำงาน 11. การรับปากไว้ก่อน ส่วนจะทำได้หรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่จะทำในภายหลัง 12. การมีสัมมาคารวะ และอ่อนน้อมถ่อมตนต่อประชาชน
<ol style="list-style-type: none"> 13. ครอบครัวยุติธรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 13. ใช้ประชาคมเป็นเครื่องมือในการแสวงหา ปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

กลยุทธ์ที่ใช้ปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง ก่อนได้รับเลือกตั้ง	กลยุทธ์ที่ใช้ปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง หลังได้รับเลือกตั้ง
	14. แจกสิ่งของให้ความช่วยเหลือ
	15. เห็นความเดือดร้อนของประชาชนมาก่อน ครอบครัวอันดับสอง

4.4 ผลที่ตามมาจากปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นก่อนและ หลังได้รับเลือกตั้ง

ผลที่ตามมาจากปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองดังกล่าวนี้ เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นประชากรกลุ่มเป้าหมายในครั้งนี้ ซึ่งพบว่า ผลพวงจากการที่นักการเมืองท้องถิ่นได้ใช้รูปแบบและลักษณะการเปิดตัวทางการเมืองที่หลากหลายและแตกต่างกันไป รวมทั้งการใช้กลยุทธ์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้นักการเมืองท้องถิ่นในฐานะผู้เสนอคนเป็นตัวแทนของประชาชนได้รับความไว้วางใจ โดยประชาชนเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น หลังจากได้รับเลือกตั้ง ผู้บริหารท้องถิ่นก็ดี สมาชิกสภาท้องถิ่นก็ดี ต่างก็มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยผู้บริหารท้องถิ่นต้องทำบทบาทหน้าที่เป็นผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น และบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นอย่างน้อย 9 ด้านที่กฎหมายกำหนดไว้ รวมทั้งการรักษาฐานคะแนนเสียงทางการเมือง ส่วนสมาชิกสภาท้องถิ่น ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ คอยตรวจสอบการบริหารงานของฝ่ายบริหาร รวมทั้งการทำหน้าที่ต่อคะแนนนิยมในพื้นที่อีกด้วย

4.4.1 ผลที่ตามมาก่อนได้รับเลือกตั้ง

จากการสัมภาษณ์นักการเมืองท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคามไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ต่างสะท้อนให้เห็นว่า ผลพวงจากการรูปแบบการเปิดตัวทางการเมือง ซึ่งมีลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การออกพบปะ เยี่ยมเยียนประชาชนในพื้นที่ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ในพื้นที่ เช่น งานบวช งานแต่ง งานศพ งานบุญประเพณีต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน การอาสาคนในชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น การติดต่อประสานงานกับคนภายนอกหรือหน่วยงานภายนอก การให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่

การให้คำแนะนำ ปรีกษาเมื่อประชาชนต้องการความช่วยเหลือ การส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มอาชีพ กลุ่มเยาวชน กลุ่มกีฬา เป็นต้น และการบริจาคเงินหรือสิ่งของช่วยเหลือกลุ่มหรือองค์กรในท้องถิ่น เช่น วัดหรือโรงเรียน เป็นต้น และการหาเสียงเลือกตั้งกับประชาชนในลักษณะของการเคาะประตูบ้าน หรือการใช้สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนได้รู้จักตัวบุคคลและรู้นโยบายหาเสียง ซึ่งอาจหมายรวมถึงการใช้จ่ายเงินหรืออาสาสมัครใจเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เลือกตั้ง และผลพวงจากการใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ สร้างความสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่ก่อนได้รับเลือกตั้ง เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง การให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ การสร้างทีมงานหรือเครือข่ายในหมู่บ้าน การประชาสัมพันธ์ตนเองเป็นระยะ ๆ การขอคะแนนสงสาร ใช้ความจริงใจ เสียสละ ช่วยเหลือประชาชน การทำงานโดยยึดประชาชนเป็นที่ตั้ง ใช้ผลงานเดิมหาเสียงกับประชาชน การรับปากไว้ก่อน ส่วนจะทำได้หรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่จะทำในภายหลัง การมีสัมมาคารวะ และอ่อนน้อมถ่อมตนต่อประชาชน การแจกสิ่งของให้ความช่วยเหลือ และหรือเห็นความเดือดร้อนของประชาชนมาก่อน ครอบครวอันคับสอง ที่ ส่งผลให้ประชาชนเกิดการยอมรับและไว้วางใจในตัวนักการเมืองท้องถิ่น โดยจะเห็นได้จากเมื่อถึงคราวเลือกตั้ง ประชาชนในพื้นที่ ได้ตัดสินใจเลือกให้เป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า “นายกองค์การสืบทอดส่วนตำบล” และเลือกให้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือที่เรียกว่า “สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั่นเอง” ซึ่งนักการเมืองท้องถิ่นบางคนถือเป็นหน้าใหม่เนื่องจากได้รับเลือกตั้งเป็นสมัยแรก แต่มีนักการเมืองหลายคนได้สะท้อนให้เห็นว่า การใช้รูปแบบดังกล่าวข้างต้น ทำให้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมัยที่ 2 หรือสมัยที่ 3

4.4.2 ผลที่ตามมาหลังได้รับเลือกตั้ง

ผลพวงจากการใช้รูปแบบและลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองหลังได้รับเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการทำตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ คือ บทบาทผู้บริหารท้องถิ่นหรือบทบาทนิติบัญญัติของสมาชิกสภาท้องถิ่น และหรือรูปแบบการรักษาคะแนนนิยมหรือสร้างคะแนนนิยมกับประชาชนในพื้นที่ดังเช่นก่อนได้รับเลือกตั้ง เช่น การออกพบปะ เยี่ยมเยียนประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง การเข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอหรือเสมอดันเสมอปลาย การให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่อย่างไม่แบ่งแยกพวกเขาพวกเรา การให้คำแนะนำ ปรีกษาหารือกับประชาชนที่ขอคำแนะนำ การส่งเสริม

สนับสนุนการกลุ่มประเภทต่าง ๆ การบริจาคสิ่งของช่วยเหลือประชาชนผู้เดือดร้อน และการใช้กลยุทธ์เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่หลังได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ การทำตนให้เสมอต้นเสมอปลาย การให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ การสร้างผลงานให้เป็นรูปธรรม การประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้ประชาชนรับทราบเป็นระยะ ๆ การทำงานแบบมีส่วนร่วม ไม่เน้นคำสั่ง การสร้างความใกล้ชิดกับประชาชน การประชาสัมพันธ์ตนเองเป็นระยะ ๆ ยึดประชาชนเป็นที่ตั้งในการทำงาน การสร้างผลงานโดยไม่หวังคะแนนเสียงเฉพาะหน้า การใช้ความอดทนในการทำงาน การรับปากไว้ก่อน ส่วนจะทำได้หรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่จะทำในภายหลัง การมี สัมมาคารวะ และอ่อนน้อมถ่อมตนต่อประชาชน การใช้ประชาคมเป็นเครื่องมือในการแสวงหาปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การแจกสิ่งของให้ความช่วยเหลือ การเห็นความเดือดร้อนของประชาชนมาก่อน ครอบครัวยันคับสอง ส่งผลให้หมู่บ้านหรือชุมชนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง . ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นในการแสดงความคิดเห็น ได้เป็นผู้นำในกิจกรรมต่างๆด้านการพัฒนาของชุมชน และสามารถนำปัญหาของชุมชนมาพิจารณาหาแนวทางแก้ไขได้

ตารางที่ 9 ผลที่ตามมาจากปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนก่อนและหลังได้รับเลือกตั้ง

ผลที่ตามมาก่อนได้รับเลือกตั้ง	ผลที่ตามมาหลังได้รับเลือกตั้ง
1. ประชาชนส่งเสริม สนับสนุนให้เป็นตัวแทนลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น	1. เป็นผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชน
2. ประชาชนให้การยอมรับ เกิดไว้วางใจ และตัดสินใจเลือกเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นสมัยแรก สมัยที่สอง และหรือสมัยที่สาม	2. หมู่บ้านหรือชุมชนท้องถิ่นได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง 3. ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
	4. สามารถนำปัญหาของชุมชนมาพิจารณาหาแนวทางแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบ ลักษณะ กลยุทธ์ที่ใช้ และผลที่ตามมาจาก
ปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนก่อนและหลังได้รับเลือกตั้ง
ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคามที่กล่าวมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นความเชื่อมโยงซึ่ง
กันและกันทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งพอสรุปตามตารางได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 10 สรุปรูปแบบ ลักษณะ กลยุทธ์ที่ใช้ และผลที่ตามมาจากปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนก่อนและหลัง
 ๒.ได้รับเลือกตั้งในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

รูปแบบและลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง		กลยุทธ์ที่ใช้		ผลที่ตามมา	
รูปแบบและลักษณะก่อนได้รับเลือกตั้ง	รูปแบบและลักษณะหลังได้รับเลือกตั้ง	ก่อนได้รับเลือกตั้ง	หลังได้รับเลือกตั้ง	ก่อนได้รับเลือกตั้ง	หลังได้รับเลือกตั้ง
1. การเปิดตัวทางการเมือง 1.1 ออกทวงปะ เวียนเวียนประชาชน 1.2 เข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่ 1.3 อาสาประชาชนในพื้นที่ 1.4 ให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ 1.5 ให้ความสำคัญประชาชนในพื้นที่ 1.6 ส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มในพื้นที่หรือเข้าร่วมเป็นตัวแทนของกลุ่ม 1.7 บริจาคเงินหรือสิ่งของ	1. การทำตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ 1.1 การทำหน้าที่ผู้บริหารท้องถิ่น 1.2 การทำหน้าที่สมาชิกสภาท้องถิ่น	1. การเข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง 2. การให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ 3. การสร้างทีมงานหรือเครือข่ายในหมู่บ้าน 4. การประชาสัมพันธ์ตนเองในระยะ ๆ 5. การขอคะแนน 6. ให้ความสำคัญและเสียดสี	1. ทำตามสนองตามนโยบาย 2. การให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างต่อเนื่อง 3. เสนออุปถัมภ์ 4. สร้างผลงานให้เป็นรูปธรรม 5. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนรับทราบ 6. ทำงานแบบมีส่วนร่วมไม่เน้นสั่งการ 7. สร้างความใกล้ชิดกับผู้มีปัญหา	1. ประชาชนส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นที่มาของสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น 2. ประชาชนให้การยอมรับ เกิดไว้วางใจและตัดสินใจเลือกเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น 3. ประชาชนมีพัฒนาที่ต่อเนื่อง	1. เป็นผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนท้องถิ่น 2. หมู่บ้านหรือชุมชนท้องถิ่น 3. ได้รับการพัฒนาในต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

รูปแบบและลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง		กลยุทธ์ที่ใช้		ผลที่ตามมา	
รูปแบบและลักษณะก่อนได้รับเลือกตั้ง	รูปแบบและลักษณะหลังได้รับเลือกตั้ง	ก่อนได้รับเลือกตั้ง	หลังได้รับเลือกตั้ง	ก่อนได้รับเลือกตั้ง	หลังได้รับเลือกตั้ง
<p>2. การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง</p> <p>1. การเข้าถึงตัวผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งโดยตรง หรือการเจาะประตูบ้าน</p> <p>2. การประชาสัมพันธ์ตนเองให้ประชาชนรู้จักผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ</p> <p>3. การเปิดเวทีปราศรัย</p> <p>4. การใช้เงินซื้อเสียงหรือให้อานิสงส์เงินเพื่ออุ้มใจให้ลงคะแนน</p>	<p>2. การรักษาคะแนนนิยมหรือสร้างคะแนนนิยม</p> <p>2.1 ออกพบปะเยี่ยมเยียนประชาชน</p> <p>2.2 เข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่</p> <p>2.3 ใช้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่</p> <p>2.4 ส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มในพื้นที่หรือเข้าร่วมเป็นตัวแทนของกลุ่ม</p>	<p>7. ยึดประชาชนเป็นที่ตั้งในการทำงาน</p> <p>8. ใช้ผลงานดีมาเสียงกับประชาชน</p> <p>9. รับปากไว้ก่อน ส่วนจะทำได้หรือไม่เป็นเรื่องที่จะทำในภายหลัง</p> <p>10. การมีสัมมาคารวะและอ่อนน้อมต่อตน</p> <p>11. มอบสิ่งของให้ความช่วยเหลือยามเดือดร้อน</p> <p>12. เห็นความเดือดร้อนของประชาชนมาอันดับแรก</p>	<p>7. ประชาสัมพันธ์ตนเองเป็นระยะ ๆ</p> <p>8. ยึดประชาชนเป็นที่ตั้งในการทำงาน</p> <p>9. สร้างผลงาน โดยไม่หวังผลคะแนนเสียงเฉพาะหน้า</p> <p>10. ใช้ความอดทนในการทำงาน</p> <p>11. รับปากไว้ก่อน ส่วนจะทำได้หรือไม่เป็นเรื่องภายหลัง</p> <p>12. การมีสัมมาคารวะและอ่อนน้อมต่อประชาชน</p>		<p>4. สามารถนำมาพิจารณาหาแนวทางแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

รูปแบบและลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง				กลยุทธ์ที่ใช้	ผลที่ตามมา	
รูปแบบและลักษณะก่อนได้รับเลือกตั้ง	รูปแบบและลักษณะหลังได้รับเลือกตั้ง	ก่อนได้รับเลือกตั้ง	หลังได้รับเลือกตั้ง	ก่อนได้รับเลือกตั้ง	หลังได้รับเลือกตั้ง	
		<p>13. ใช้ประชาชนเป็นเครื่องมือในการแสวงหาปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา</p> <p>14. มุ่งสั่งขอให้ความช่วยเหลือ</p> <p>15. เห็นความเดือดร้อนของประชาชนมาอันดับแรก ครอบคลุมพื้นที่หลัง</p>				